

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VIII Міжнародна науково-практична конференція

“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”

10 квітня 2026 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції**

10 квітня 2026 р.

**Мукачево
2026**

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 22 квітня 2026 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 10 квітня 2026 р.). /ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. - Мукачево: МДУ, 2026. – 221 с.

Відповідальний за випуск:

Анжела ЛИЗАНЕЦЬ - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор:

Катерина ПУГАЧЕВСЬКА - кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Капітан Л.І. - д-р іст. наук, професор (голова); Проскура В.Ф. - д-р екон. наук, професор; Феєр О.В. - канд. екон. наук, доцент; Гоблик-Маркович Н.М. - канд. екон. наук, доцент; Джунковська К.С. - канд. екон. наук, ст. викладач; Микуланинець С.І. - канд. екон. наук, ст. викладач; Шашовець Й.П. – канд. екон. наук, ст. викладач; Попович О.П. - PhD., ст. викладач.

У збірнику подано матеріали досліджень VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики», що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету. У збірнику розглянуто актуальні проблеми та тенденції управління господарськими процесами в умовах глобальних змін і нестабільності. Особливу увагу приділено питанням адаптації підприємств і регіонів до сучасних соціально-економічних викликів, зокрема цифровізації, інтеграційних процесів, воєнних ризиків та трансформації ринкових механізмів. У збірнику висвітлено теоретичні та прикладні аспекти управління господарськими процесами, інноваційного розвитку, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, а також забезпечення сталого розвитку. Представлені результати наукових досліджень і практичні рекомендації можуть бути корисними для науковців, викладачів, здобувачів освіти, представників бізнесу та органів державного управління.

Матеріали подано в авторській редакції. Оргкомітет конференції вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2026
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2026

ІЛЬТЬО Г., ЛУЖАНСЬКА Т., ІВАНИШ А. СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ	56
КАСИНЕЦЬ О., ЛЕВДАР С. ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	59
ЛІБА Н. ІНКЛЮЗИВНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ІННОВАЦІЙНІ ТА РЕСУРСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ	60
ЛИЗАНЕЦЬ А., ФОТАН Д. СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЗАКАРПАТТЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	62
П'ЯТКА Н. УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ГІРСЬКИХ РЕГІОНІВ КАРПАТ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РОЛЬ ТУРИЗМУ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ	65
РОМОЧІВСЬКА М., ПУГАЧЕВСЬКА К. РОЛЬ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ	67
ФАЛЕС М., ПУГАЧЕВСЬКА К. ВПЛИВ ІНФРАСТРУКТУРИ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	68

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

БУГУНОВ Д., ЄВСЄЄВА Д. РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ КЕРІВНИКА В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТОМ ГОСПОДАРЮВАННЯ	70
ВНУКОВА Н. УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРИРОДНОРЕСУРСНОЇ БАЗИ У ЗВІТАХ КОМПАНІЙ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	73
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ІВАНЬО І. ВПЛИВ ЛОКАЛЬНИХ РИНКОВИХ ФАКТОРІВ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	75
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ДУДКА К. РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	78
ГОЛУБЬ В., ЯКОВЛЄВ М. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ПОСТАНОВКА ПИТАННЯ	80
ДЖУНКОВСЬКА К. РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	82
ДЖУНКОВСЬКА К., ГАВРИЛЕЦЬ А. САМОКЕРОВАНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК НОВА УПРАВЛІНСЬКА ПАРАДИГМА	84
ДЖУНКОВСЬКА К., ФЕДАК Д. СУТНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ	86
ІЛЬТЬО Т., САМОЙЛЕНКО І. УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ	87
КАМПОВ Н., КОНУСІКОВ А. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	90
КІОР О., МЕТІЛЬ Т. ЦИФРОВІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ	91
КУХАРСЬКА Н. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В АРХИТЕКТУРІ СУЧАСНОГО МАРКЕТИНГУ	93
ЛИЗАНЕЦЬ А., КРИВОШЕЇНА Ю. КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ПАРАДИГМА СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ОСНОВІ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ	95

повинні володіти аналітичним мисленням, вміти працювати з інформацією, оцінювати ризики та приймати відповідальні рішення. Крім того, важливим є досвід і здатність швидко адаптуватися до змін.

Окрему увагу слід приділити ризикам, які супроводжують процес прийняття управлінських рішень. У сучасних умовах повністю уникнути ризиків практично неможливо, однак їх можна мінімізувати за допомогою відповідних управлінських технологій. Зокрема, використання методів аналізу ризиків дозволяє оцінити можливі наслідки рішень і вибрати найбільш безпечний варіант дій. Це особливо актуально для підприємств, які працюють в умовах нестабільного економічного середовища.

Також важливим напрямом є цифровізація управління, яка передбачає впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність підприємств. Це дозволяє підвищити прозорість управлінських процесів, покращити контроль за виконанням рішень та забезпечити більш ефективну взаємодію між підрозділами. У результаті підприємства отримують можливість швидше реагувати на зміни та підвищувати свою конкурентоспроможність.

Отже, управлінські технології відіграють важливу роль у процесі обґрунтування адміністративних рішень. Їх використання дозволяє підвищити ефективність управління, знизити рівень невизначеності та забезпечити стабільний розвиток підприємства. У сучасних умовах господарювання впровадження та вдосконалення управлінських технологій є необхідною умовою успішної діяльності будь-якої організації.

Список використаних джерел:

1. Каламан О., Харенко Д. Сучасні технології прийняття ефективних управлінських рішень як фактор успішності організації. *Scientific Journal of Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University Economics*. 2024. № 2. С. 33–39. DOI: <https://doi.org/10.32782/ecovis/2024-2-6>. (дата звернення: 5.04.2026).
2. Шульга О. Методичні засади прийняття управлінських рішень. *Підприємництво та інновації*. 2022. № 22. С. 54–58. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/22.9>. (дата звернення: 5.04.2026).
3. Глушенкова А., Мельнічук Л. Використання інформаційних технологій для прийняття управлінських рішень в бізнесі. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2021. № 4 (38). URL: <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/2689> (дата звернення: 5.04.2026).

УДК 005.51

ТЕТЯНА ІЛЬТЮ

доктор філософії, старший викладач
кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ІВАН САМОЙЛЕНКО

здобувач вищої освіти, ОС «Бакалавр»
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

У сучасному бізнес-середовищі ефективність компанії значною мірою визначається якістю управлінських рішень. Саме вони формують основу конкурентоспроможності, прибутковості та стабільності підприємства на ринку. Тому дослідження чинників, що впливають на процес прийняття управлінських рішень, є надзвичайно актуальним завданням, яке привертає увагу як науковців, так і практиків.

Вивчення факторів, що визначають результативність управлінських рішень, має важливе теоретичне й прикладне значення. Воно сприяє розвитку наукових підходів до

процесу прийняття рішень, дозволяє формувати практичні рекомендації для бізнесу та допомагає краще зрозуміти проблеми, з якими стикаються керівники. Це, у свою чергу, відкриває можливості для пошуку ефективних шляхів їх вирішення та підвищення підприємницької ефективності. Таким чином, актуальність теми зумовлена потребою підприємств у підвищенні ефективності управління, формуванні конкурентних переваг та забезпеченні довгострокового розвитку. Подальші дослідження у цій сфері сприятимуть удосконаленню теоретичних моделей та практичних інструментів прийняття управлінських рішень, що є важливим для розвитку підприємництва в Україні та світі.

Саме тому дослідження факторів, що впливають на якість управлінських рішень, набуває особливої актуальності як для наукової спільноти, так і для практиків бізнесу. Як зазначає А. І. Капліна [1], чинники, що визначають якість та результативність управлінських рішень, можна поділити на дві групи: внутрішні (пов'язані з управлінською системою та її елементами) та зовнішні (зумовлені впливом середовища, у якому функціонує підприємство).

Результати досліджень підтверджують, що саме ці фактори суттєво впливають на ефективність управлінських рішень у компанії. Особливе значення має інформаційне забезпечення: нестача або недостовірність даних може призвести до помилкових висновків і нерациональних рішень. Тому підприємствам необхідно приділяти увагу створенню надійних систем збору, аналізу та передачі інформації, що гарантуватиме її повноту, точність і своєчасність.

Важливим чинником підвищення якості управлінських рішень є лідерство. Кваліфіковані керівники, здатні стратегічно мислити, ефективно комунікувати та приймати обґрунтовані рішення, формують сприятливе середовище для розвитку підприємства. Вони мають залучати працівників до процесу прийняття рішень, мотивувати їх та сприяти розвитку відповідних навичок. Крім того, управлінці виконують роль наставників і тренерів, допомагаючи підлеглим розкривати потенціал та підвищувати ефективність управлінських процесів.

Не менш значущим є вплив організаційної культури. Культура, що підтримує відкритість, співпрацю та інноваційність, сприяє формуванню якісних рішень. Для цього компанії повинні створювати умови, де працівники можуть вільно висловлювати ідеї, обмінюватися знаннями та брати участь у колективному пошуку оптимальних рішень. Це забезпечується розвитком комунікаційних каналів, навчальних програм та механізмів заохочення інноваційної діяльності.

Важливу роль відіграє також організаційна структура. Гнучкі моделі управління дозволяють швидше реагувати на зміни та забезпечують ефективну координацію між підрозділами. Централізація процесів прийняття рішень, у свою чергу, наближає їх до джерел інформації та досвіду, що сприяє більш точним і обґрунтованим висновкам. Поєднання гнучкості та централізації створює умови для підвищення якості управлінських рішень і залучення персоналу до їх реалізації.

Таким чином, поєднання лідерства, організаційної культури та структури формує основу для підвищення ефективності управлінських рішень і сприяє розвитку підприємницької діяльності.

У наукових дослідженнях С. В. Бреуса [2] підкреслюється, що управлінські рішення є фундаментом стратегічного розвитку підприємства, адже саме вони визначають ефективність використання ресурсів та забезпечують оптимізацію бізнес-процесів. Автор акцентує увагу на тому, що якісні управлінські рішення дозволяють підприємству не лише раціонально розподіляти наявні ресурси, але й формувати конкурентні переваги, підвищувати продуктивність та адаптуватися до змін зовнішнього середовища. У працях науковця наголошується на важливості використання сучасних методів аналізу та прийняття рішень, які сприяють зниженню ризиків і забезпечують стабільність бізнесу. Таким чином, управлінські рішення виступають ключовим інструментом стратегічного управління, що визначає довгострокову ефективність та стійкість підприємницької діяльності.

У міжнародних дослідженнях, зокрема М.Крістофаро [3], особлива увага приділяється інноваційності та цифровізації управлінських процесів, які розглядаються як ключові чинники підвищення підприємницької ефективності в умовах глобалізації та зростаючих ризиків. Зарубіжні науковці наголошують, що сучасні управлінські рішення дедалі більше ґрунтуються на використанні цифрових технологій, аналітичних платформ та інноваційних методів управління, що дозволяє підприємствам швидше реагувати на зміни ринку та мінімізувати невизначеність.

Водночас міжнародний досвід демонструє, що такі практики потребують адаптації до національних умов, адже ефективність цифрових інструментів залежить від рівня розвитку інфраструктури, організаційної культури та готовності персоналу до інновацій.

Таким чином, зарубіжні підходи до прийняття управлінських рішень не лише відрізняються від традиційних, але й пропонують нові можливості для інтеграції у вітчизняну практику, сприяючи формуванню конкурентних переваг та стійкому розвитку підприємництва. Таким чином, управлінські рішення виступають не лише інструментом організації діяльності, але й стратегічним фактором розвитку підприємництва, формування конкурентних переваг та забезпечення довгострокової стійкості бізнесу.

Підсумовуючи можна сказати, що управлінські рішення є ключовим фактором підвищення підприємницької ефективності. Вони визначають стратегічний розвиток підприємства, оптимізацію використання ресурсів та здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Внутрішні чинники (лідерство, організаційна культура, структура) формують основу якісного управління, тоді як зовнішні фактори зумовлюють необхідність гнучкої реакції на виклики ринку. Дослідження Бреуса акцентують на стратегічному значенні управлінських рішень для формування конкурентних переваг, а міжнародний досвід, представлений Крістофаро, підкреслює важливість інноваційності та цифровізації, які потребують адаптації до національних умов.

На нашу думку, ефективність підприємництва безпосередньо залежить від системного підходу до управлінських рішень, який поєднує аналітичну обґрунтованість, стратегічне бачення та інноваційні практики. Саме інтеграція цих елементів забезпечує стійкий розвиток бізнесу та його конкурентоспроможність у глобальному середовищі.

Отже, дослідження управлінських рішень як чинника підвищення підприємницької ефективності залишається надзвичайно актуальним у сучасних умовах глобалізації, цифровізації та постійних ринкових змін. Висока конкуренція, швидкий розвиток технологій та зростання рівня невизначеності вимагають від підприємств системного підходу до прийняття рішень, що поєднує стратегічне бачення, аналітичну обґрунтованість та інноваційні практики.

Список використаних джерел:

1. Капліна А. І. Фактори, що впливають на якість та ефективність управлінських рішень, прийнятих в компанії // *Агросвіт*. – 2024. – № 23. – DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.23.129>.

2. Бреус С. В., Пригарський В. Ефективні управлінські рішення: методи та прийоми // *Економіка та суспільство*. – 2024. – Вип. 67. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-23>.

3. Cristofaro M., Sousa M. J., Sánchez-García J. C., Larsson A. *Managerial and Entrepreneurial Decision Making: Emerging Issues* // *Administrative Sciences*. – 2024. – Special Issue. – DOI: <https://doi.org/10.3390/admsci14010012>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>